

GLOBALISERINGENS IDEOLOG

JONAS HELLMAN

Handeln på Internet kommer på sikt att spränga nationsgränserna, menar Charles Evans. När kryphålen undan skatten inte längre förbehålls bara de välutbildade och rika utan bokstavligen gäller alla, kommer knappast någon politiker att förmå hålla emot utvecklingen.

Om Göran Persson tyckte att det var obehagligt att träffa flinande 25-åriga valutahandlare på Wall Street, är det ingenting mot vad han skulle känna om han träffar Charles Evans. Evans är visserligen betydligt äldre än 25 år och han har heller inte lånat ut några pengar till svenska staten. Men hans budskap måste, ur Göran Perssons synvinkel, ändå vara väl så provocerande.

Om valutahandlarna på Wall Street kan sägas vara globaliseringens praktiker, är Charles Evans dess ideolog. Han åker runt och berättar vilka möjligheter en gränslös värld kommer att ge för vanliga människor. Han driver också ett företag – Chyden Net – som hjälper utländska företag att sätta upp Internetbaserade

företag i USA. Genom att sätta upp sådana företag kan de utländska företagen få en amerikansk adress och njuta fördelarna av att omfattas av det amerikanska regelsystemet.

– Säg att vi har en dataprogrammerare som heter Sven, förklarar Charles Evans leende. En dag kommer Sven att upptäcka att han kan sälja dataprogram till en amerikan via Internet. För detta kan han få betalt på ett bankkonto i Bahamas. Inga myndigheter kommer märka att affären har skett. Ingen kommer att kunna tvinga honom att betala skatt.

Spränger nationsgränserna

– Sven känner flera andra dataprogrammerare som redan fallit för frestelsen, fortsätter Evans. Det spelar ingen roll om han i teorin är en stark förespråkare av svensk utjämningspolitik. Det finns en punkt då även Sven kommer att säga: "Hallå, jag vill också vara med." Är han riktigt rebellisk kommer han kanske till och med att ringa a-kassan och registrera

sig som arbetslös.

Charles Evans hävdar att Internet kommer att spränga nationsgränserna. Myndigheterna kan inte kontrollera vilken information som utväxlas via nätet. Därmed kommer människor att kunna utnyttja den frihet som olika länders regelsystem ger på olika områden.

– Fenomenet att man går runt de nationella reglerna är inte nytt, förklarar Evans. Familjen Kennedy har gjort det hur länge som helst. Brukar storföretag som Ericsson låta alla sina inkomster beskattas i Sverige? Absolut inte. Skillnaden är att vi nu har fått ett redskap som gör att även vanliga människor kan gå runt de nationella reglerna.

Charles Evans vill inte uppskatta hur stort fenomenet kommer att bli, men han är övertygad om att det kommer att bli "stort".

– Det vi sett hittills är bara början. Kom i håg: för fem år sedan hade ingen hört talas om Internet.

– Visst, bankerna i Bahamas kom-

mer säkert inte att lämna ut några namn. Men jag är övertygad om att det redan i dag finns människor som utnyttjat möjligheten att flytta pengar dit. Det finns sådana människor i USA. Och då är de amerikanska skatterna ändå betydligt lägre än de svenska.

Några större svårigheter för kontoinnehavaren att komma åt sina pengar i utlandet ser Charles Evans inte:

Kreditkort på Bahamas

– En variant kan vara att ha ett kreditkort ställt på banken i Bahamas. Det går utmärkt att handla i Sverige med ett sådant kreditkort. Det fungerar på samma sätt som när en utländsk affärsman är på besök. Myndigheterna kommer inte att kunna se att du egentligen är en svensk som bor i Sverige.

– En annan variant är att man åker dit och hämtar pengarna. Jag kan föreställa mig att studenter i framtiden kommer att bygga upp ett sparkapital i ett annat land parallellt med att de studerar. Under studietiden tvingas de leva på studiemedel. Efter studierna kan de åka dit och ta ut sina pengar. Förmånliga löne- och skattevillkor för utländska studenter kan rentav bli en metod för länder att locka till sig högutbildad arbetskraft.

Ibland hävdas det att vi trots allt tal globalisering aldrig kommer att få se någon större utflyttning. Att flytta till ett annat land innebär för de flesta ett alltför stort uppbrott. Men Evans håller inte med:

– Det som hindrar oss från att flytta till ett annat land är i första hand vanor. Vanor kan ändras. Det såg vi i samband med invandringen till USA. Miljontals människor bröt upp från sina hemländer i Europa och flyttade till en helt annan kontinent. Om drivkrafterna är tillräckligt starka kommer vanorna på denna punkt att säkert att ändras.

Däremot tror han att de flesta länder kommer att sänka sina skatter och anpassa sina regler innan det sker någon större utflyttning.

– Tidskriften Forbes presenterade för en tid sedan en lista på amerikaner som av skatteskal sagt upp sitt amerikanska medborgarskap. Det blev en väldig uppståndelse. Totalt är det sannolikt inte mer än 10 000 personer som det rör sig om, det vill säga 0,05 promille av USAs befolkning. Men bara det faktum att några enstaka flyttar skapar ett politiskt tryck att genomföra förändringar.

Charles Evans tror att det kommer att bli nödvändigt att sänka inkomstskatten till runt 15 procent.

– Det är samma nivå som dricksen på restaurang, förklarar han. Erfarenheten visar att gästerna betalar 15 procent extra utan att det är tvång. Det är ändå så lite att det inte är värt priset att vara oartig och strunta i att betala. Om dricksen vore högre, skulle gästerna hitta på skäl för att komma undan.

– Skatterna kommer att tas ut på de ställen där myndigheterna kan ta ut dem. De kan fånga dig i butiken eller när du passerar gränsen. Men de

kommer inte att kunna tvinga dig att betala skatt på affärer som görs upp via Internet, säger han och ler stort.

Charles Evans börjar med att säga att inkomstskatten måste sänkas. Annars brukar det heta att globaliseringen kommer att tvinga fram en sänkning av varu- och kapitalskatterna. Fastigheter och lågutbildad arbetskraft flyttar inte på sig, brukar det heta. Alltså är det fastighets- och inkomstskatt som den offentliga sektorn i framtiden måste leva av.

Ställd inför detta påstående svarar Evans:

– Låt mig tänka efter, vad du antyder är alltså att det inte kommer att gå att ta ut varu- eller kapitalskatter heller. Woops! Det innebär alltså att den offentliga sektorn totalt sett kommer att tvingas dra ner sin ambitionsnivå. Vilken chock!

Chockerande skattesänkningar

– Jag tror att vi kommer att få se en utveckling där alla skatter kommer att behöva sänkas till en nivå där det inte är värt besväret att försöka undvika dem. För en svensk är det kanske en chockerande nyhet. Själv kan jag inte påstå att jag är särskilt ledsen eller bekymrad, tillägger Evans och skrattar.

När myndigheterna på allvar börjar känna av att skattepengarna försvinner kommer de med största sannolikhet att försöka reglera Internethandel. Men enligt Evans är alla sådana försök dömda att misslyckas.

– Hur skall de lyckas att göra det. Hur? De kan spåra till vilken adress

jag skickar ett elektroniskt meddelande. Men från denna adress kan meddelandet vidarebefordras någon annan stans. Det går att bygga upp växlar som göra att olika meddelanden kan skickas vidare till olika ställen. Själv har jag minst 15 olika e-postadresser som alla vidarebefordrar de meddelanden jag får till samma inkorg.

– Myndigheterna kan inte ens hindra er från att köpa böcker från Amazon Books. För att kunna göra det krävs att tullen öppnar varenda paket som kommer från utlandet. Kommer ni svenskar att acceptera en så omfattande kontroll? Nej, det tror jag inte.

– Det går inte längre att isolera sig från omvärlden, fortsätter Evans. Inte ens Albanien lyckades med det. Sannolikheten för att ett utvecklat land som Sverige skall lyckas isolera sig är nästan lika med noll.

Den bästa strategin för att möta utvecklingen hävdar Charles Evans är att göra Internet till en skattefri zon. Politikerna bör avkrävas ett löfte att de inte kommer att försöka reglera den elektroniska handeln. Om de

försöker reglera Internetkommunikationen kommer det att leda till att utvecklingen i det egna landet bromsas.

Att det går att reglera handeln på Europnivå tror han inte heller på. Det kommer i så fall leda till att ut-

”
Myndigheterna kan inte ens hindra er från att köpa böcker från Amazon Books. För att kunna göra det krävs att tullen öppnar varenda paket som kommer från utlandet. Kommer ni svenskar att acceptera en så omfattande kontroll? Nej, det tror jag inte.
 ”

vecklingen i hela Europa bromsas.

– Det är nog bara en tidsfråga innan vi kommer att få se något mindre europeiskt land gå i rakt motsatt riktning, det vill säga skapa extremt

gynnsamma skattevillkor. Det land som först vågar genomföra en sådan förändring kommer att få stora fördelar. Tänk själv, massor med verksamhet och kapital kommer att dras till landet.

– Något jag aldrig har kunnat förstå är varför socialisterna inte står vid min sida och agiterar för att gränserna skall rivas. För de högutbildade och de smarta kommer det inte vara något problem att komma undan skatten. Det blir de fattiga och de dumma som kommer att tvingas betala om vi inte ändrar reglerna.

– Sverige vore ett perfekt land för att gå i täten. Ni svenskar är välutbildade, de flesta av er talar engelska och ni är duktiga på att ta till er nya tekniska prylar. Dessutom är ni redan extremt internationaliserade.

– Tyvärr tror jag inte att det kommer att bli Sverige. Det politiska motståndet i det här landet är för stort. Snarare blir det något mindre land som till exempel Island. Men ni svenskar har ändå framtiden för er. Det gäller bara att ni klarar av att hantera den politiska omställning som ert land måste igenom.